

dneva. Ko odzvoni angeljevo češčenje, zberó se otroci z metlami, tako pripravljenimi, kakor sem prej pripovedoval o svoji, ž njimi pridejo tudi možje, očetje in mladeniči ter zažgó gromado — „pust.“ Otroci pa brž prismodé svoje metle ter jo uberó po polji mahaje z gorečimi metlami, da bolje goré. Starejši ljudje, očetje v kožuhih, s pipami v ustih in prav majhnimi kričaji v naročjih, pa ostanejo pri „pustu,“ pri gromadi, ter popravljajo, da vedno dobro gori. Hkrati pa tudi gledajo za odšlimi otroki, da ne bi šli preblizu hiš in kje ne zažgali, zakaj mladina vse premalo premisli in preudari. Pol ure vriska in teka mlada kri po mrzlem snegu, nato se pa vrne z ogorki metlâ, pomeče jih na pojemajočo in ugašajočo gromado, pust je požgan, domov je treba, kjer gospodinje cvró in pekó, da vse diši, šumi in cvrči okrog oglov. Pa česa nas spominja žganje pusta, ali je samo pustna budalost in norčija? Oj ne! Kliče nam v spomin tisto strašno noč, ko so šli hlapci in služabniki velikih duhovnov in pismarjev judovskih na vrt Getzemani loviti Jezusa. To so nam doma vselej povedali, predno smo šli „žgat pust,“ poučili so nas, da se prične s pepelnično sredo sveti postni čas, čas, ko je treba premišljevati Kristovo trpljenje — in ta nauk, menim, bil je več vreden kakor pust in metla, dasi sem vam tako dolgo pripovedoval o nji.

Kajtimar.

Ukaželjni pastirček.

(Življenjepisa sličica.)

Dalmaciji je živila v 16. stoletji uboga družina Peretijeva. Nekdaj so bivali Peretijevi v Italiji. Godilo se jim je dobro. Ali bili so nesrečni tako, da so popolnoma obubožali. Zato niso hoteli menda dalje bivati v kraji, ki jih je spominjal nekdanje sreče. Preselili so se na Dalmatinsko, da bi lažje prenašali siromašno življenje.

Iz te rodovine je bil tudi Srečko Pereti. Imel je sicer še laški priimek. Ali po njem se je pretakala slovanska kri. Komaj je deček dobro shodil, vže je moral pasti. Na neki travnik je gonil svojo čredo. Zelo hudo mu je bilo, ko so pričeli hoditi njegovi sovrstniki v šolo. On je pa zaradi revščine moral ostati pri živini, da si je prislužil vsakdanji kruhek.

Ali hrepenel je neizmerno po učenji. Toda kako priti do vira učenosti? Kako bi se mogel naučiti najpotrebnejše stvari, brez katere se ne more učiti nobena veda — namreč branja. Ali bistra glava vam jo ugame.

Čez tisti pašnik je vodila stezica iz neke vasi do trga. Po stezi je hodil vsak dan deček v šolo. Tega poprosi Srečko, naj mu pokaže jedno črko. Mali učenček je bil še vesel, da mu je mogel povedati kaj novega. Saj bi se vam tudi dobro zdelo, ko bi nosili šele nekaj mesecev abecednik v torbici pa bi bili vže tako modri, da bi lahko druge učili. Kar ponosni bi bili, jeli? In morda ste tudi bili, ko ste risali prvi *i* na deščico ter ga kazali sivemu dedku, ki tudi ni imel lepe prilike, da bi se bil navadil brati in pisati.

Nekam tako je bil ponosen tudi oni deček, ki je učil Srečka spoznavati črke. Prvi mesec sta dokončala abecedo. Srečko je vže počasi slovkoval. Ali sedaj je bil nov križ. Kako pričeti s pisanjem. Bistroumni Srečko si jo je takoj izmislil. Po pašniku je žuboril potoček, ki je podil svoje bistre valove naravnost proti morju. Ali večkrat je naraščal ob deževji ter priplaval s seboj na ravan peska in sipe. Na pašniku se je umiril in puščal cele sipine drobnega svišča. Te je Srečko lepo pogladil in — bili so mu mesto deščice. Črtalo mu je nadomeščala pastirska šibica.

Toda dolgo se ni trudil ter veselil svoje umnosti. Bog ga je odločil za pastirja narodov, kakor nekoč Davida pastirčka za izraelskega kralja. Zvedel je o dečkovi bistroumnosti neki menih. Vzel ga je v samostan ter ga pridno in skrbno vzgojeval. Deček je bil ves presrečen in vsaka ura v šoli mu je bila prekratka. Kar vsrkaval je učenost váse, da so se mu vsi čudili. In kaj mislite, da je dosegel pridni in ukaželjni Srečko?

Ubogi pastirček Srečko je bil izvoljen l. 1585. poglavarjem sv. cerkve. Imenoval se je kot papež Sikst V. Kakor je poprej skrbno pasel svojo živinico, tako je sedaj spretno vodil čoln sv. Petra. Bog je blagoslovil njegova dejanja, da so uspevala. Vse ljudstvo ga je pa ljubilo in spoštovalo kot svojega očeta.

Toda dobro vem, da je med vami tudi kak bistroglavček — jezikavček, ki mi bo takoj dejal: „Ta ni bil zastonj Srečko! Saj je imel zares posebno srečo, da se je povspel na tako častno mesto!“ Ali tistemu odgovorjam, kakor poje pesnik o Slovencih — ki so tudi Slovani, torej istega plemena, kot naš srečni Srečko:

„Išče te sreča,
Um ti je dan;
Našel jo boš,
Če nisi zaspan!“

Naum.

Večerna slika.

Pred máno gósta mègla
Poléga na poljé,
V temò zavije griče,
Dolíne in cesté.

Ni mègla to pred máno,
Ki lega na raván, —
Bodočnost je človeška,
Življenja pot témán.

Za máno na višavi
Nebésni svòd žarí, —
V daljavi góre snežne
Dražesten svít zlatí.

In góre tam v ozadji
Od solnea ne žaré, —
Spomíni so pretekli,
Ki čuva jih sreé.

Jos. Volc.

